

Gjør Det Selv

VANSKELIGHETSGRAD:
Pussarbeidet krever litt håndlag, så øv deg på baksiden av huset, og begynn på nytt hvis det går galt.

TIDSFORBRUK:
Cirka én time per kvm.

PRIS:
Du bør klare dette for under 50 kroner per kvadratmeter.

Med ledere, som består av lister i pusslagets tykkelse, er det lett å pusse veggen pen.

Pen og jevn fasade med

PUSS

Er du lei av murfasaden din? Et fint lag puss, som senere kan males, frisker opp veggen og får huset til å fremstå som nytt. Eller kanskje du skal pusse grunnmuren din? Uansett er det ikke vanskelig å pusse en vegg. Se hvordan her.

Klargjør veggene for puss

Dette huset har tidligere vært pusset. Men veggene var modne for en oppfriskning.

Derfor begynte vi med å få alle ytterveggene sandblåst. Det hadde vi profesjonell hjelp til. Men jobben etterpå kan du gjøre selv.

Etterpå skal du fjerne alt støvet som sandblåsing medførte. Kost over veggene, og spyl etter med vann. Sørg også for at veggene er mettet av vann under pussearbeidet.

1 Kost over veggene. Alt løst støv fra sandblåsing skal vekk. Bruk en piasavakost.

Vann også veggene underveis hvis den virker tørr.

2 Vann veggene. Vannet skal fjerne det siste støvet og mette muren helt. Sement herder med fukt, og pussene skal ikke tørke for raskt.

3 Bland mørtel til utkast. Utkastet skal få pussmørtelen til å binde på veggene. Mørtelen er sement og strandsand i forholdet 1:4.

VERKTØY

Hold verktøyet vått. Har verktøyet ditt tørket med mørtel på, blir rengjøringen vanskelig. Fyll en trillebår eller en balje med vann, og legg verktøyet ned i vannet når du ikke bruker det. Så kan du "vaske opp" til slutt.

4 Kast mørtelen på veggene. Det krever litt øvelse, men handler i prinsippet om å gjøre et kast med håndledet, nesten som et slag med en badmintonracket.

5 Fordel mørtelen med et pussebrett. Laget av mørtel skal være jevnt, og fjerne eventuelle hull og forhøyninger, slik at pusslaget får jevn tykkelse overalt.

6 Sett opp ledere. Lederne består av rette lister, som pussmørtelen skal trekkes av etter. Listene settes fast med kladder av pussmørtel.

Fasaden er den delen av huset vi viser omverdenen. Den er førsteinntrykket folk får av boligen din. Derfor bør fasaden se bra ut, om du vil gjøre et godt inntrykk med huset ditt.

På et murhus kan pussvegger være en flott løsning. Pussen gir en jevn overflate, som eventuelt kan males. Dermed er veggene enkle å vedlikeholde senere.

Det er selvsagt en stor jobb å pusse veggene på et helt hus, men det er absolutt ingen umulig oppgave.

En stor del av murerens arbeid handler om håndlag. Dette håndlaget mangler vi andre, som ikke driver med dette til

daglig. Men med litt øvelse kan du fint lære deg noen av de teknikkene som trengs til for eksempel å pusse en vegg.

Du skal lære å kaste ut: en teknikk, der du med et kast med håndledet hiver en tynn mørtel på veggene. Utkastet skal sitte i litt ujevne kladder, som pussmørtelen senere kan feste seg på.

Selve pussingen gjøres med en ferdigkjøpt mørtel, enten kalk- eller sementmørtel. Du styrer det enklest ved å sette opp lister (ledere), som du kan styre etter. Listenes tykkelse skal tilsvare det ferdige pusslagets tykkelse. Du legger pussmørtelen på i to omganger.

Ellers blir jobben for tung. Når du har fylt opp mellom to ledere, trekker du av med et rett bord, som kjøres over lederne i sikk-sakk-bevegelser.

Når du har pusset etter med et pussebrett, flytter du den første lederen over på den andre siden av leder nummer to, fyller mørtel i hullet som lederen etterlot, og fortsetter pussingen på det neste stykket.

Puss ett område ferdig om gangen. Når du først er i gang, er det nemlig ikke tid til pauser før området er ferdig.

Sørg for å holde veggene fuktig i dagene etter pussingen, slik at mørtelen ikke tørker for raskt og sprekker.

Puss veggene med mørtel

Pussmørtelen kjøper du ferdigblandet i et byggvarehus. Der kan du også få veiledning i forhold til om du skal filse eller male etterpå.

Mørtelen kan være en kalk- eller en sementmørtel, men den skal alltid være svakere enn underlaget. Sement utenpå et utkast av kalkmørtel, duger for eksempel ikke.

Legg på mørtelen i minst et par omganger. Ellers blir arbeidet for tungt.

1 Trekk på pussmørtelen.

Mørtelen fordeles mellom lederne med et stålbrett i to omganger. Første lag tilsvarer halvparten av lederens tykkelse.

2 Trekk på det andre laget.

Pussen skal fordeles over hele området mellom de to lederne, helt til laget har omtrent samme høyde som lederne.

3 Trekk av pussen.

Før bordet langs lederne i sikk-sakk-bevegelser. Stopp før bordet blir for tungt av overskytende mørtel.

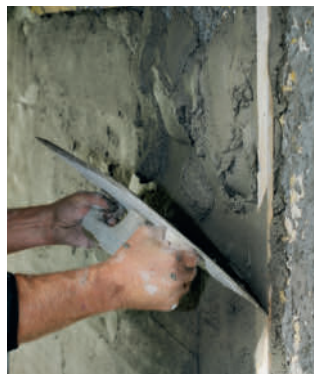
4 Ta vare på den overskytende mørtelen.

Den kan brukes igjen, så hell den ned i et spann, og trekk videre.

5 Fyll opp fordypninger.

Bruk den overskytende mørtelen, og fyll igjen hullene med en murskje.

6 Glatt etter med et stålbrett.

Jevn forsiktig ut de oppfylte fordypningene.

7 Trekk av igjen. Nå skal nivået helst være både jevnt, og tilsvare høyden på lederne. Ellers må du skrape av eller fyller etter. Fjern lederne, og fyll hullet etter dem.

Slik flytter du rundt på lederne

Lederne er de listene du skal styre pussearbeidet etter. De skal helst ikke være under 1 cm tykke. Da kan de vri seg for mye. I tillegg skal listene være helt rette.

Lim dem fast med den mørtelen du lager det første utkastet med. Lederne skal sitte i lodd og skal ikke vippe ut fra, eller inn mot vegg. Vegg skal jo ende opp med å være rett. Fyll opp området mellom lederne, trekk av, og flytt den ytterste lederen (A) på den andre siden av (B) – og fortsett slik.

8 Puss overflaten. Når mørtelen er blitt fast i overflaten, jevner du med et pussebrett. Legg vekten midt på brettets bakside, slik at du ikke skaper av mørtelen.

9 Glatt etter. Med et fuktig skumgummibrett kan du til slutt gjøre overflaten helt fin og jevn. Før brettet i små sirkler uten å presse.

Puss hjørnene helt skarpe

Hushjørnene skal helst være skarpe når de er pusset. Her har du bruk for et hjelpebord, som du setter på hjørnets ene side. Når du pusser på den andre siden, skaper du et skarpt hjørne. Når pussen er blitt fast, flytter du bordet over på den andre siden og gjentar prosessen.

Du skal pusse fra litt inne på veggen og ut forbi hjørnet. Da blir hjørnet knivskarpt.

1 Sett fast et bord på hjørnet. Bordet skal flukte nøyaktig med hjørnet. Sett det fast med pusshaker.

2 Puss på. Følg samme oppskrift som midt på veggen; først utkast, så mørtel. Mørtelen legges helt ut til bordets kant.

3 Puss etter. Puss i sirkulære bevegelser, fra inne på veggen og ut mot og forbi hjørnet.

4 Flytt bordet. Når pussen er fast, flytter du bordet og pusser på den andre siden av hjørnet, etter samme oppskrift.

5 Puss etter. Igjen skal du pusse innenfra og ut forbi hjørnet. Dermed ender hjørnet med å bli knivskarpt.

Slik fikser du en mindre reparasjon

Har du bare enkelte småskader i fasaden, trenger du ikke å pusse hele husveggen for å rette dem opp.

Det er en stor jobb å pusse veggene på et helt hus. Noen ganger er det heller ikke nødvendig. Hvis det bare er en liten skade som irriterer deg som vet om den, så kan en lokal reparasjon være nok.

Her har du ikke ledere til å hjelpe deg, men med et langt pusse- eller stålbrett og litt presisjon, kan du fint rette opp skadene.

Rens muren, og puss deretter etter samme oppskrift som om du skulle pusset hele huset. Husk å holde reparasjonen fuktig.

Fukt muren godt før du begynner.

